

Länsstyrelsen
Västmanlands län

NATURVÅRDSENHETEN

Inventeringsrapport stora rovdjur i Västmanlands län 2021-2022

Författare: Daniel Mallwitz

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE

Rapport 2022:10

Titel: Inventeringsrapport stora rovdjur i Västmanlands län 2021-2022
Inventeringsrapport stora rovdjur i Västmanlands län 2021-2022

Författare: Daniel Mallwitz Daniel Mallwitz

Vilt

Naturvårdsenheten

Länsstyrelsen i Västmanlands Län

Omslagsbild: Ensamt lodjur utanför Bastmora i Fagersta kommun

Foto: Länsstyrelsens viltkamera

Förord

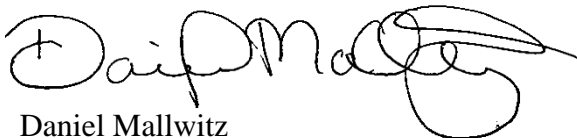
Länsstyrelsen har det regionala ansvaret för förvaltningen av våra stora rovdjur; björn, järv, kungsörn, lo och varg. Som en del i detta arbete genomför Länsstyrelsen årliga inventeringar för att kunna följa utvecklingen i rovdjursstammarna. Kungsörn inventeras på våren då man letar efter häckande par medan inventeringen av järv, lo och varg huvudsakligen sker vintertid då det finns spårnö. Björn inventeras med några års mellanrum med hjälp av DNA-analys av spillning under hösten. Under 2021 skedde ingen björnspillningsinventering i Västmanland då det genomförs vart femte år, nästa kommer ske hösten 2022. Förutom den systematiska inventering som sker i Länsstyrelsens regi så följer Länsstyrelsen även upp de tips om rovdjursobservationer som kommer från allmänheten genom appen Skandobs Touch, www.skandobs.se, och andra kanaler.

Antalet konstaterade rovdjur och rovdjursföryngringar ligger sedan till grund för bland annat Länsstyrelsens beslut om skydds- och licensjakt.

Under inventeringssäsongen 2021-2022 har Länsstyrelsen först och främst koncentrerat inventeringen till varg och lodjur. Alla spårningar samt relevant bildmaterial läggs in i en nationell databas, Rovbase, och resultatet sammanställs av Viltskadecenter när de olika inventeringarna avslutas. På hemsidan www.rovbase.se kan man följa inventeringen under pågående säsong.

Denna rapport är en regional sammanställning av resultatet av inventeringarna i Västmanland och ingår i Länsstyrelsens rapportserie.

Västerås juni 2022

Daniel Mallwitz

Inventeringsansvarig stora rovdjur

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Bakgrund	4
2 Lodjur	5
2.1 Familjegrupper	5
2.1.1 Tyingen.....	5
2.1.2 Forsuma.....	5
2.1.3 Spaboda	5
2.1.4 Rölö	5
2.1.5 Svanå	5
2.1.6 Tingvastbo	5
2.1.7 Örtjärnen.....	5
2.1.8 Stora Hoberget	5
2.1.9 Fragg	5
2.1.10 Jugansbo	5
2.1.11 Botebo	5
2.1.12 Möklinta	5
2.1 Lodjursstammens utbredning 2021 - 2022	6
2.2 Lodjursstammens utveckling i Västmanlands län	7
2.3 Kameraanvändning i lodjursinventeringen	8
3 Varg	11
3.1 Vargrevir	11
3.1.1 Aspfallet (Rosa)	11
3.1.2 Venabäcken (Grön)	11
3.1.3 Gåsmyren (Röd)	11
3.1.4 Kesberget (Blå).....	11
3.1.5 Haraldsjön (Gul).....	11
3.1.6 Igelsjön (Lila)	11
3.2 Vargstammens utbredning 2021 – 2022	12
3.3 Vargstammens utveckling i Västmanlands län 2003–2021.....	13
3.4 Döda vargar	13
4 Björn, Järv och Kungsörn	14
5 Rapportering av stora rovdjur	15

Sammanfattning

Länsstyrelsen har kvalitetssäkrat tolv (12) lodjursföryngringar under inventeringssäsongen 2021 - 2022 som berör Västmanlands län.

Under inventeringssäsongen 2021 – 2022 har sex (6) vargrevir som berör Västmanlands län kvalitetssäkrats av Länsstyrelsen. Reviren fördelas på sex (6) familjegrupper och noll (0) revirmarkerande par. Västmanland hade sex (6) föryngringar av varg under inventeringssäsongen.

Ingen kvalitetssäkrad observation av järv har dokumenterats.

Under inventeringssäsongen 2021–2022 kom det in 259 rapporter från allmänheten via Skandobs Touch och skandobs.se.

Björn har bekräftats i Västmanland under säsongen, men ingen spillningsinventering av björn har genomförts.

1 Bakgrund

Enligt 8 § i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, järv, kungsörn, lo och varg, ska Länsstyrelsen varje år undersöka hur många föryngringar som förekommer i länet. Inventeringens syfte är att fastställa det *totala* antalet årliga föryngringar av björn, järv, kungsörn, lo och varg. Hur inventeringen ska gå till är reglerat i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (NFS 2007:10). Länsstyrelsen kontrollerar inrapporterade observationer samt genomför inventeringar för att fastställa det totala antalet föryngringar, utbredning och förekomst av björn, järv, kungsörn och lo. För varg ska antalet familjegrupper och revirmarkerande par fastställas.

I varginventeringen ska alla föryngringar, familjegrupper och alla revirmarkerande par dokumenteras. Familjegrupper och revirmarkerande par har inventerats ända sedan regelrätta inventeringar infördes i Sverige 1998/1999. Därtill har föryngringar dokumenterats.

Allmänhetens observationer rapporteras framförallt in via appen Skandobs Touch eller www.skandobs.se.

Denna rapport gäller för den inventering som genomförts av Länsstyrelsen i Västmanland under reproduktionssäsongen 2021 (1 maj 2021 - 30 april 2022). Den huvudsakliga inventeringen har skett under vintertid eftersom fältpersonalen då kan följa djurens spår i snö. Länsstyrelsen har genomfört snoking för att hitta föryngringar. Under den snöfria perioden följs inrapporterade observationer upp (i den mån de bedöms vara möjligt) och spillning samlas in löpande under året samt att åtelkameror används året runt.

2 Lodjur

2.1 Familjegrupper

Totalt har tolv (12) loföryngringar kvalitetssäkrats inom Västmanlands län inventeringssäsongen 2021–2022. Efter delning mellan länen ger detta ett inventeringsresultat på sju komma trettio tre (7,33) familjegrupper. Punkten på kartan visar centrum punkten för observationerna inom lodjursgrupperingen (bild 1).

2.1.1 Tyringen Familjegrupp som delas med Södermanlands län	2.1.7 Örtjärnen Delas med Dalarnas län
2.1.2 Forsuma Familjegrupp som delas med Södermanlands län	2.1.8 Stora Hoberget Länsegen familjegrupp
2.1.3 Spaboda Familjegrupp som delas med Örebro län	2.1.9 Fragg Delas med Dalarnas län
2.1.4 Rölö Länsegen familjegrupp	2.1.10 Jugansbo Delas med Uppsala län
2.1.5 Svanå Länsegen familjegrupp	2.1.11 Botebo Delas med Gävleborgs och Uppsala län
2.1.6 Tingvastbo Delas med Uppsala län	2.1.12 Möklinta Delas med Dalarnas län

Döda lodjur

Under inventeringsperioden återfanns två (2) döda lodjur. Två ungar. En dog till följd av trafikolyckor med bil och en avlivades pga. sjukdom. Utöver det fälldes totalt två (2) lodjur under licensjakt. Båda djuren var vuxna hanar. Utöver det påsköts ett lodjur som då avräknades som fällt, men åter fanns aldrig.

2.1 Lodjursstammens utbredning 2021 - 2022

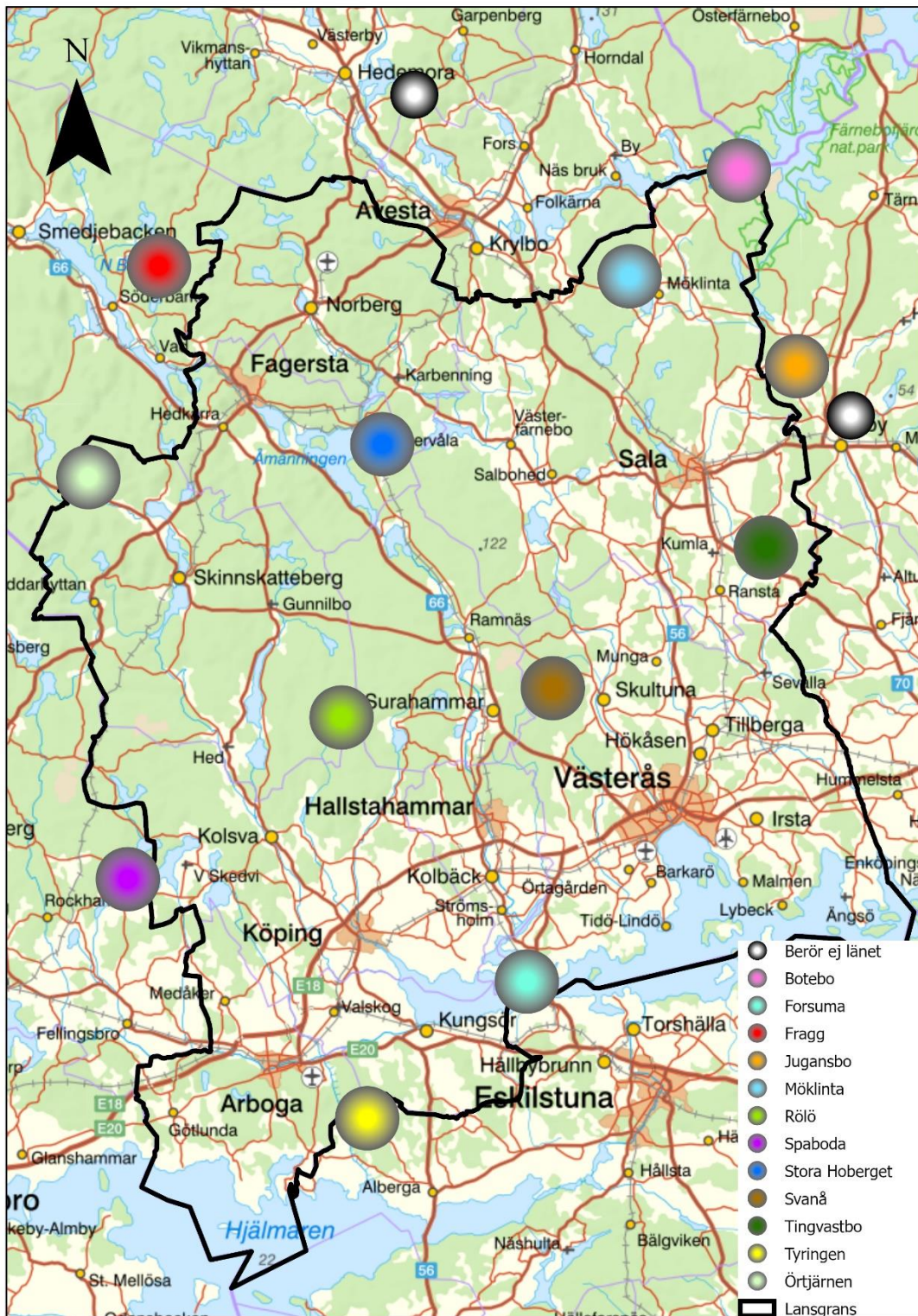
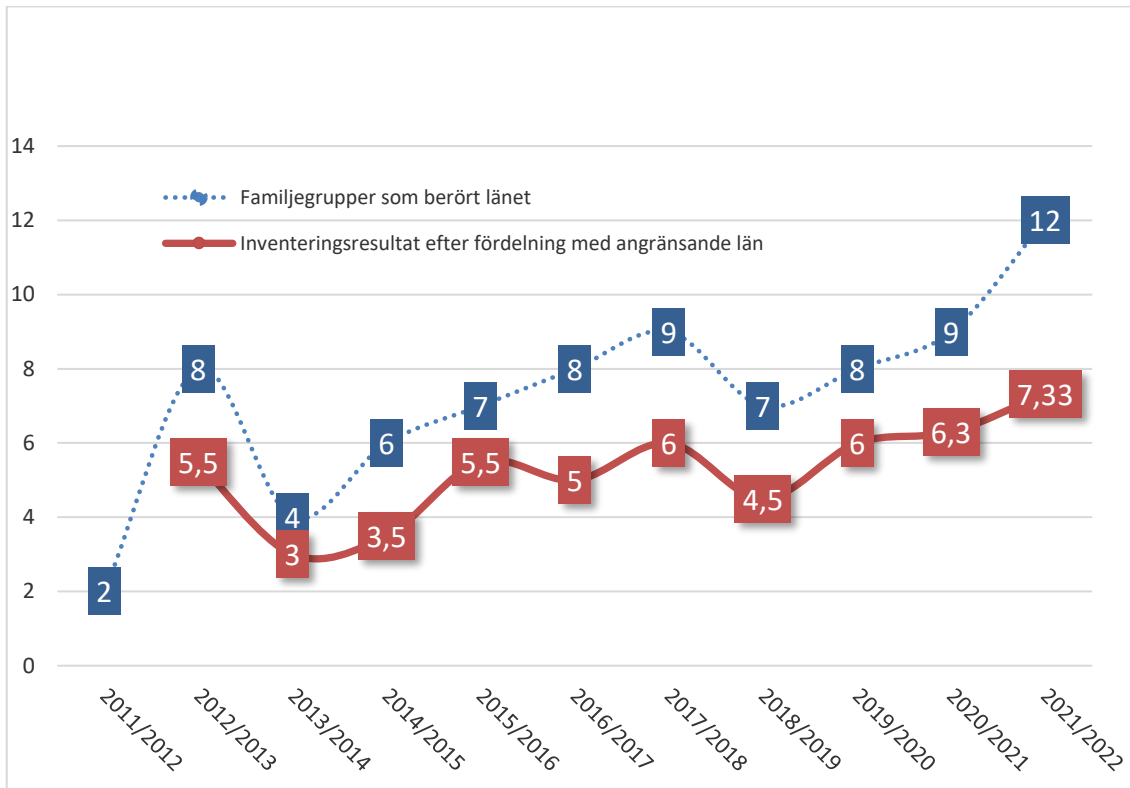

Bild 1. Karta över lodjursstammens utbredning i Västmanlands län under inventeringssäsongen 2021-2022.

2.2 Lodjursstammens utveckling i Västmanlands län

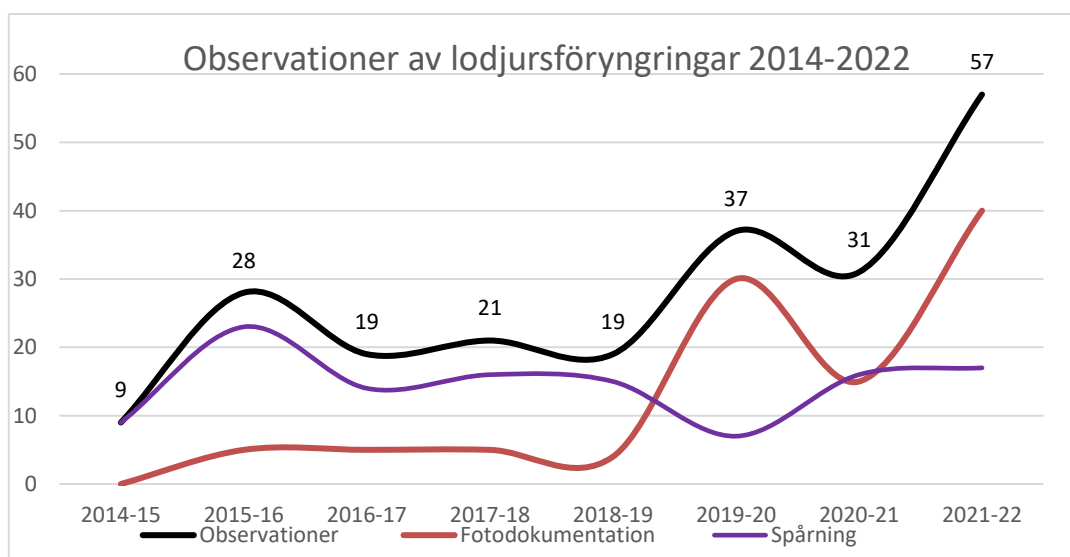
Figur 1. Lodjursstammens utveckling mellan 2011 och 2022. Blå linje visar antalet familjegrunder som berört länet. Orange linje visar inventeringsresultatet efter fördelning med grannlän

Bild 2. Lodjur fotograferad med viltkamera i Tängsta naturreservat

2.3 Kameraanvändning i lodjursinventeringen

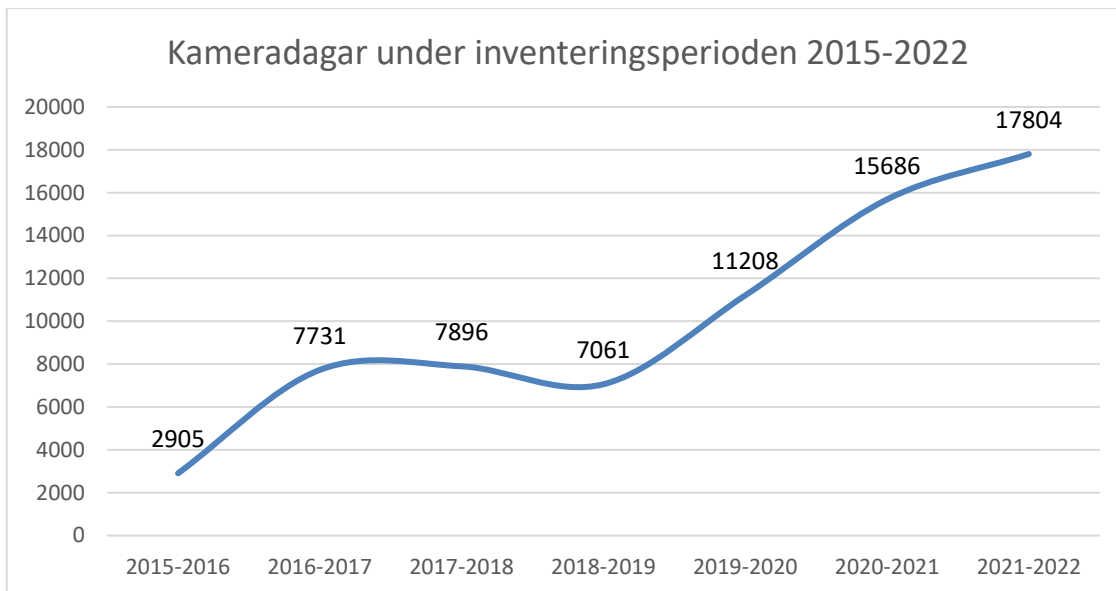
Länsstyrelsen har under säsongen dokumenterat majoriteten av sina lodjursföryngringar via foto och film (Figur 2). Vidare har Länsstyrelsen för första gången passerat 17 000 kameradagar under en säsong (Figur 3). Det är tredje säsongen i rad som antalet kameradagar ökar. Vidare har över 180 (188) lodjursobservationer dokumenterats på kamera under säsongen (Figur 4). Även antalet lodjursobeservationer via kamera ökar där med för 3 året i rad. Kamerorna har placerats över hela länet (Bild 4)

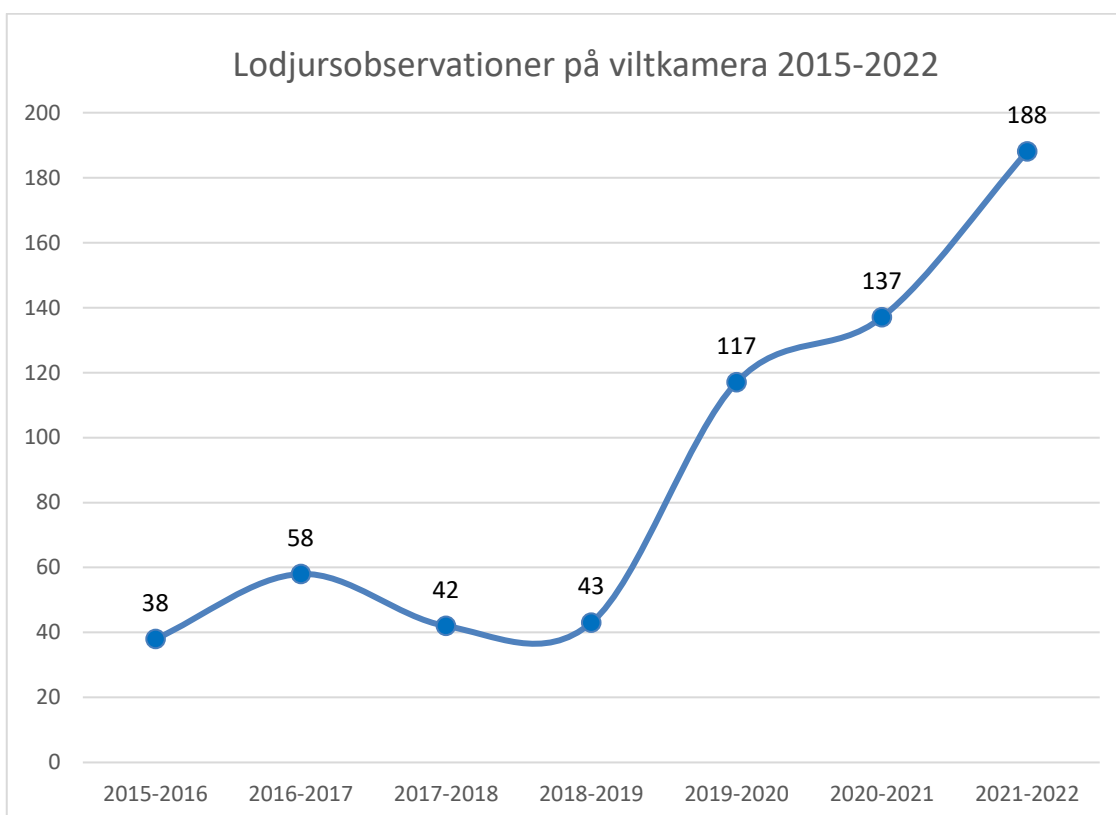
Figur 2. Antalet dokumenterade observationer av lodjursföryngringar i rovbaser, metod och utvecklingen över tid.

Bild 3. Två vuxna lodjur utanför Bastmora i Fagersta kommun.

Figur 3. Antalet kameradagar i under inventeringssäsongen och utvecklingen över tid.

Figur 4. Antalet lodjursobservationer av lodjur på viltkamera under inventeringssäsongen och utvecklingen över tid (2015–2022).

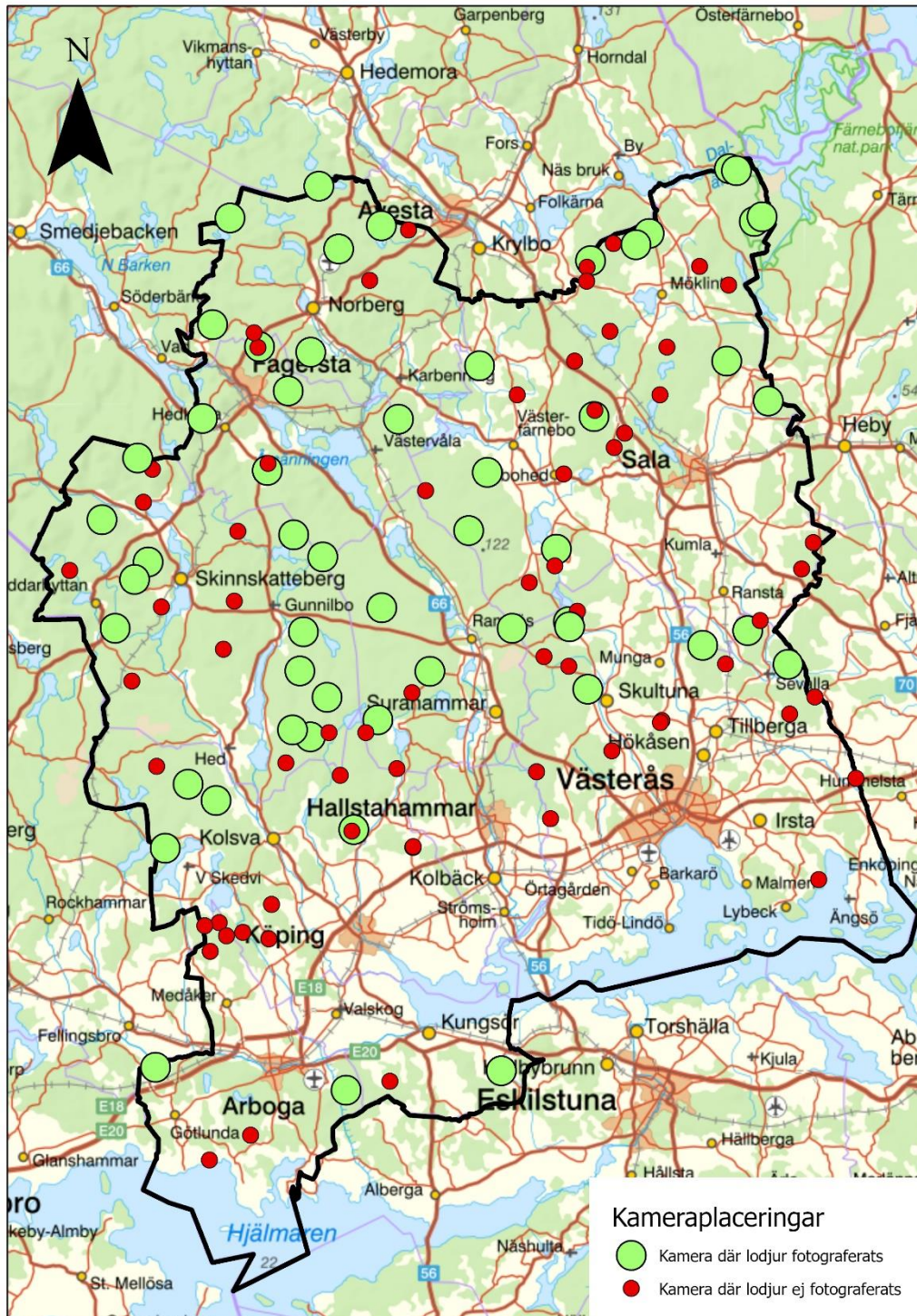

Bild 4. Länsstyrelsens placering av kameror och resultatet av de enskilda kameraplaceringarna. Grön punkt = Plats där lodjur fotograferats. Röd punkt = Plats där lodjur ej fotograferats

3 Varg

3.1 Vargrevir

Totalt berördes Västmanlands län av sex (6) revir under inventeringssäsongen 2021–2022 (bild 4). Sex (6) familjegrupper och noll (0) revirmarkerande par. I alla familjegrupperna dokumenterades föryngring.

3.1.1 Aspafallet (Rosa)

Status: Familjegrupp med årsvälpar
Utbredning: Delas med Örebro län
Tiken: G140-13 (född i Hebyn-reviret)
Hanen: G125-17 (Född i Osdalen-reviret)
Hittades första gången: 2013–2014

3.1.2 Venabäcken (Grön)

Status: Familjegrupp med årsvälpar
Utbredning: Länseget revir
Tiken: G55-17 (Född i Kesberget-reviret)
Hanen: G226-19 (Född i Vidaln-reviret)
Hittades första gången: 2018–2019

3.1.3 Gåsmynen (Röd)

Status: Familjegrupp med årsvälpar
Utbredning: Delas med Dalarnas län
Tiken: G124-13 (född i Tansen-reviret)
Hanen: G168-17 (Född i Glamsen-reviret)
Hittades första gången: 2013–2014

3.1.4 Kesberget (Blå)

Status: Familjegrupp med årsvälpar
Utbredning: Delas med Dalarnas län

Tiken: Ej identifierad under säsongen
Sannolikt G64-17 (född i Färna-reviret)
Hanen: G84-16 (Född i Vimyren-reviret)
Hittades första gången: 2016–2017

3.1.5 Haraldsjön (Gul)

Status: Familjegrupp med årsvälpar
Utbredning: Delas med Örebro län
Tiken: G259-17 (född i Aspafallet-reviret)
Hanen: G264-17 (Född i Billsjö-reviret)
Hittades första gången: 2019–2020

Övrigt: Sannolikt upplöst då fyra vargar fälldes i reviret under licenssjakt i januari 2022, var av både revirmarkerande hane och tik.

3.1.6 Igelsjön (Lila)

Status: Familjegrupp med årsvälpar
Utbredning: Delas med Dalarnas, Uppsala och Gävleborgs län
Tiken: G70-19 (född i Tiveden-reviret)
Hanen: G205-17 (Född i Glamsen-reviret)
Hittades första gången: 2019–2020

3.2 Vargstammens utbredning 2021 – 2022

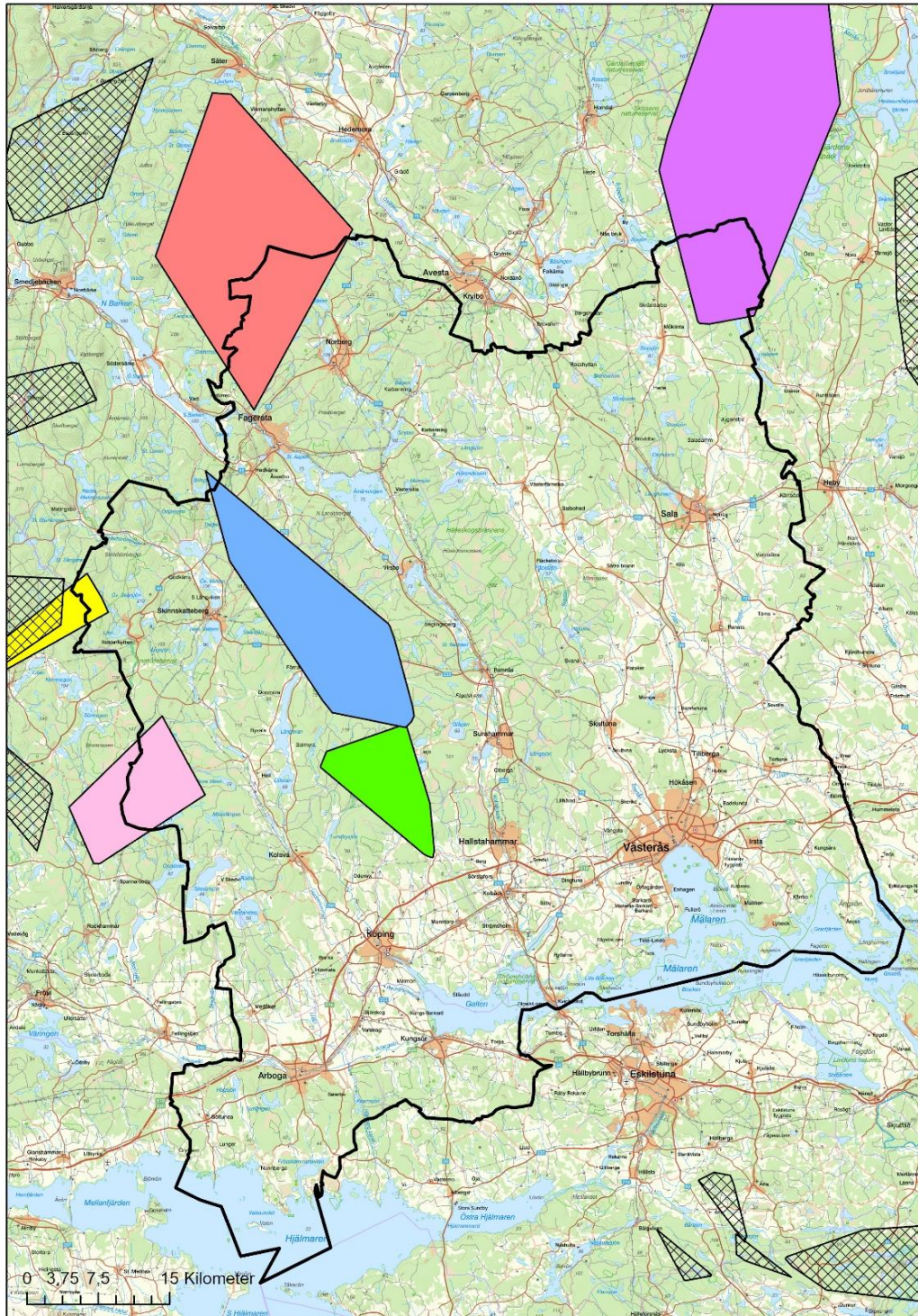
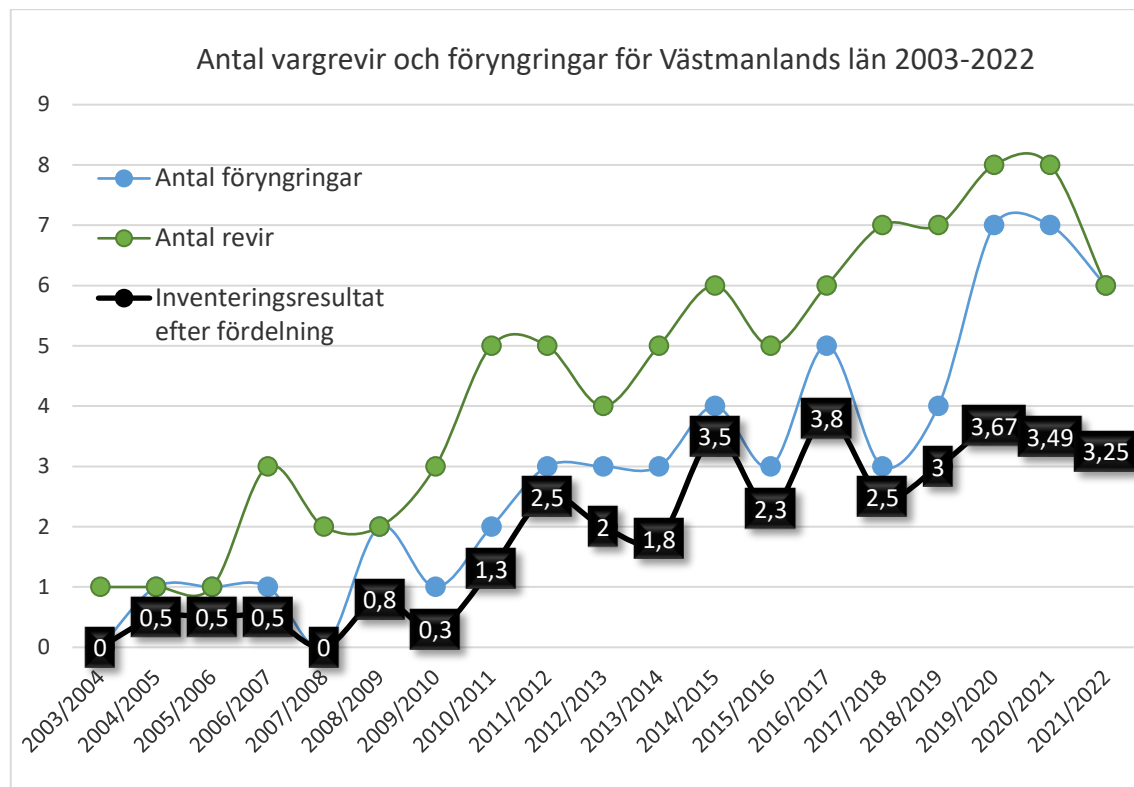

Bild 5. Kartan visar DNA-polygonen för de vargrevir som berör Västmanlands län. Polygonerna visar inte vargrevirens faktiska gränser utan endast det område där DNA från revirmarkerande individer har samlats in. De streckade polygonerna är omkringliggande revir som ej berör Västmanland

3.3 Vargstammens utveckling i Västmanlands län 2003–2021

Figur 5. Vargstammensutveckling i Västmanlands län från 2003 till 2022. Grön linje visar antalet revir som berört länet. Blå linje visar antalet föryngringar som berört länet. Svart linje visar inventeringsresultatet efter fördelning med grannlän.

3.4 Döda vargar

Utöver de tolv (12) vargar som fälldes under licensjakten i Haraldsjön och Snösjön har en (1) död varg rapporterats i Västmanlands län under inventeringssäsongen.

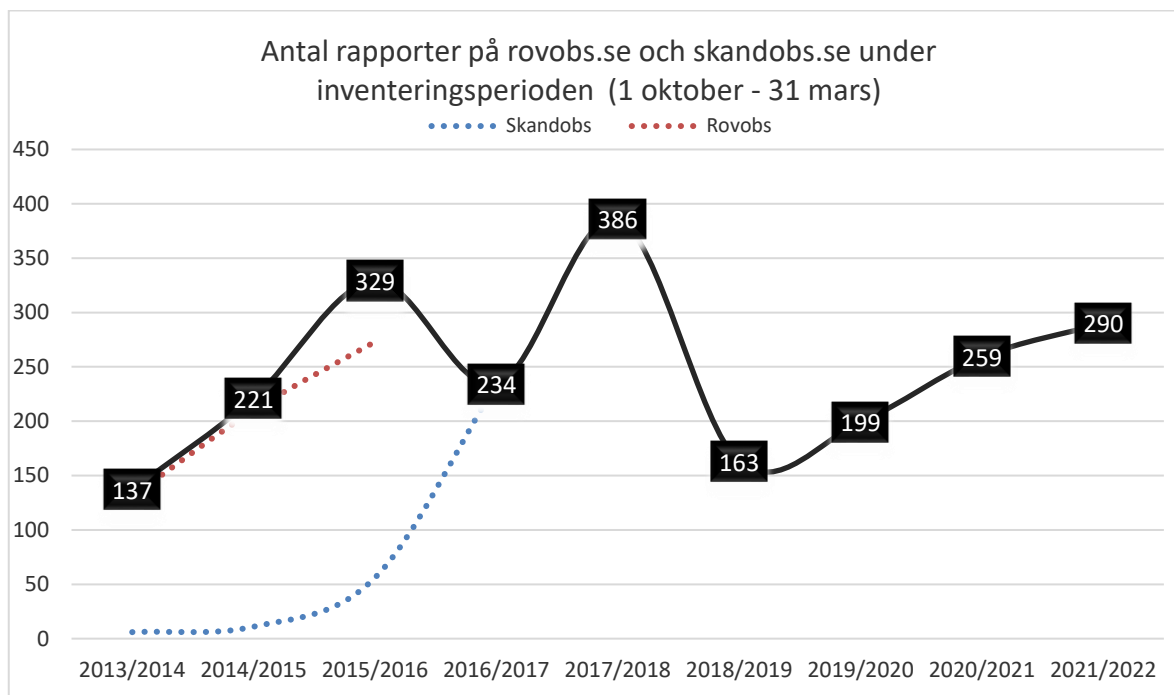
4 Björn, Järv och Kungsörn

Under säsongen 2021–2022 har ingen observationer av järv kvalitetssäkrats i länet, varken genom spårning eller viltkamera.

Ingen kungsörnsinventering genomfördes under våren 2022

Ingen björnsinventering genomfördes i Västmanland under hösten 2021

5 Rapportering av stora rovdjur

Figur 6. Utvecklingen av rapporter över tid i Länsstyrelsens rapportsystem Skandobs.

Under inventeringssäsongen 2021 - 2022 (1 oktober – 31 mars) registrerades 290 rovdjursobservationer på Länsstyrelsens rapport sida skandobs.se och via appen Skandobs Touch. Detta är en ökning från 2020–2021 och där med tredje året i rad med en ökad andel rapporter.

Ingår i Länsstyrelsens rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor eller önskar fler exemplar, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås

Tfn 010-224 90 00 | Fax 010-224 91 10 | E-post: vastmanland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastmanland